З каменями та зіґами

Prostory розміщують цей матеріал саме 19-го січня на знак солідарності з акцією проти ультраправого насильства, яка пройшла цього року вдесяте.

Від авторки: *Публікація інтерв'ю з учасником і учасницею подій, які стались вже майже, як рік тому, для мене є проблемною та потребує додаткових пояснень. Мова йде про пам'ять - за минулі декілька років нападів, скоєних ультраправими, набралось стільки, що все злиплося в єдину гірку кашу. А почасти мають місце інциденти "мішані", відповідальність за які ультраправі поділяють з поліцією чи деякими державними адміністраціями.*

Постраждали різноманітні групи людей - зокрема, у Львові: під час чергового розгрому ромського табору в червні ультраправі вбили рома Давида Папа; в серпні побили активістку трансгендерної спільноти Анастасію-Єву Домані; у вересні вкотре напали на ініціативу "Чорний стяг" - про один з таких нападів йде мова у цьому матеріалі; в цьому ж місяці в Києві представника ЛГБТ+ спільноти поранили через його орієнтацію.

Ультраправі нападали на різноманітні інституції - 19 вересня минулого року напали на Платформу ТЮ в Маріуполі, а наступного дня - захопили палац культури імені Гната Хоткевича у Львові.

Водночас праворадикальні активісти близькі до "Національного корпусу" разом з діяч(к)ами культури сквотували будинок на Рейтарській в Києві, протестуючи проти виселення центру Educatorium. І тут варто зауважити: коли ультраправі опиняються по один бік барикад з культурною спільнотою - вона відразу припиняє розпізнавати їх у якості ультраправих. Таким чином ідентифікація певних політиків чи активісток як "праворадикалів" стає радше чимось на кшталт маркування їх знаком "поганих людей", який можна й відкликати назад за хорошу поведінку, - аніж елементарним визнанням фактичної приналежності цих політикинь/активістів до крайньої правої частини політичного спектру.

Окремо можна згадати зовсім свіжу новину - розгром роботи "Парад членів" у мистецькій академії (НАОМА) у Києві. Впевнена, що саме узвичаєна повторюваність актів вандалізму зробила можливою легітимацію в очах адміністрації й частини студентства вибрик викладача, який зруйнував роботу студента зі словами про її "непатріотичність".

У роботах Яни Бачинської, які ілюструють цю статтю, "поштівки є рисунковою документацією перебування ЛГБТ-прапорів, заплутаних у гіллі дерев в ніч з 13 на 14 лютого 2017 у Львові. В умовах патріархального пекла демонстрація такого прапора може викликати серйозні ушкодження в того, хто демонструє. У ворожому середовищі все, що лишається – це довіритися природі, як то пропонують противники веселки. Тільки тут це робиться вже у цілком буквальний спосіб — відповідальність віддається вітру і деревам. Місця розміщення прапорів були заплямовані виявами прямого чи опосередкованого насилля до ЛГБТ

спільноти.”

Хотілось би підкреслити, що ці інтерв’ю з самого початку задумувались не для опису подій з позиції жертви. Героїні й герої усіх опублікованих розповідей не мають патрона, якому можна було б пожалітися й усе владнати. Вони переживають (пережили) свою травму самостійно й продовжують займатись діяльністю, за яку їх “виховували” праві. Мій проект покликаний лише оприявнити цей досвід, зробити шрам чи рану видимою, щоб провина в процесі його заживлення не була перенесена на інших, адже винуватці зривів і нападів, в основному, до сих пір не покарані.

З першою частиною інтерв’ю можна ознайомитись ~~тут~~.

“Вони підходять зі спини, валять і б’ють ногами”

Активістка антиавторитарних ініціатив “Екологічна Платформа”, “Чорний Стяг”

Ціллю ініціативи “Чорний стяг” є побудова нового суспільства на засадах свободи, рівності,

взаємодопомоги та соціальної справедливості, без будь яких форм пригноблення та дискримінації. Ми солідаризуємось з шахтарями підприємства “СЕЛИДІВВУГІЛЛЯ”, металургами з АрселорМітал, робимо акції в їх підтримку. Також боремось із забудовами, наприклад, разом з місцевими жителями захищаємо парк Знесіння у Львові. Також ми підтримуємо різні місцеві ініціативи, які відповідають ідеологічним поглядам наших активістів й активісток. Наприклад, Феммайстерня . З ними ми пішли на марш 8 березня.

Під час маршу я була волонтеркою в афініті-групі. Зокрема, слідкувала за побудовою колон, заряжала учасників та учасниць енергетикою маршу за допомогою мегафону. Коли колона проходила за спиною пам’ятника Тарасові Шевченку, два наші товариша вирішили під’єднатися до нас з вулиці й на них напали молоді люди з тих організацій, які систематично нападають на львів’ян і громадських активістів та які були на акції під цирком (про неї далі - А.М.). Поліція почала одразу затримувати наших активістів й активісток. Але підбігло багато людей з маршу, і вони відпустили наших, забрали тільки одного хлопця з тих, хто напав.

Після закінчення маршу я та інші активісти й активістки помітили знайомих ультраправих та поліцію, що стояла маленьким кордоном між нами. Ми вирішили піти до Феммайстерні. Ультраправі молодики переслідували нас до самого входу. Коли ми вже були всередині й закрили двері, вони почали кидати петарди.

Через півтори години їх залишилось двоє під входом. Ми згуртовано вийшли до зупинки, під’їхав трамвай. Коли ми в нього заходили, з усіх сторін повибігали праві, почали кидати каміння, намагалися забігти в трамвай, але ми їх не пустили. На наступній зупинці ці хлопці перекрили рух трамваю, деякі стали біля дверей, щось кидали весь час, намагалися зайти всередину. Хтось в дверях у кінці залив в трамвай балончиком - я відчула запах перцю.

Реакції з боку поліції не було, як і самих працівників та працівниць МВС, хоча коли ми заходили в трамвай, кілька їхніх машин стояло й біля Феммайстерні, й на площі Ринок. Десь за хвилини дві-три сутички поліція таки приїхала і відкрила проїзд трамваю. Поліцейський зайшов просити водійку поїхати. Та відмовлялась, наполягала, щоб ми всі повиходили, і все. Коли поліцейський вже вийшов, ми самі переконали її поїхати далі, але вона вирішила прямувати без зупинок до кінцевої. Сяк-так, з каменями та зігами, що летіли услід, ми виїхали врешті в безпечне місце.

Про зірвання пікету цирку “Континенталь”, 28 січня 2018

Екологічна платформа - це організація, яка займається еко-активізмом та просвітницькою діяльністю. Наприклад, кілька місяців ми щотижня їздили допомагати у притулок для тварин “Вуглик” , що у Бродках. На жаль, він постраждав від пожежі. Ми купуємо їжу, теплі речі для тварин, а також допомагаємо відбудовувати приміщення та монтуємо нові вольєри для собак.

Під час тематичних акцій (як от тиждень вівісекції) проводяться лекції, дискусії, кінопокази. ЕкоПлатформа часто представлена на веганських та еко-фестивалях, де продаються значки та інше на користь притулків.

Коли приїжджає цирк та відомо про жахливі умови утримання тварин у ньому (а це майже завжди), ми стараємось реагувати. Це можуть бути одиночні пікети, роздача під входом інформматеріалів про жорстоке поводження з тваринами, великі акції.

Коли акція 28.02 починалась, ми помітили поліцію (якої зазвичай на наших подіях не буває) в шоломах і наших знайомих ультраправих, які з нею привітно віталися. Акція була відкрита, там було багато різних людей.

Ми взяли плакати, скандували гасла, були різні промови. Несподівано під час скандування забрали одного нашого активіста, ми ніяк не могли до нього додзвонитися. А потім хтось з поліції або назвав код, або дав якусь словесну команду про затримання, хтось це почув і ми почали чіплятися за руки, щоб захиститись. Проте нас одразу агресивно розривали, кидали всіх на землю, скручували… Це жах. Було чути: “Ви грьобаний біомусор”, “Ну что, шавки, доигрались?”, “Давай ломай ей руку нахуй”, “Это не девушки, это шмары”…

Всіх (25 людей) пов’язали. Комусь зв’язали руки, когось просто тримали, когось поклали на сніг - холодно, зима, а хлопці на снігу лежать! Я сама тоді легко вдягнулась, кросівочки, джинси, інші теж мерзнуть. І ми стоїмо, всіх вже оглянули, у нас нічого при собі немає… “Можемо іти? - Ні - Чому? - Не можна”. Товаришка зробила необережний крок назад і почула: “Стоять, шмара”.

Нас так тримали хвилин сорок, а потім брали по двоє за руки, і відводили до автобуса. Ми вже тоді вимкнули телефони, повитягали карточки - адже поліція любить брати телефони, заходити в фейсбук, телефонну книгу.

У райвідділку на Мартовича нас просили вписати своє ім’я, прізвище, номер, адресу. На питання “а чого ми маємо підписуватися? На якій підставі?”, була відповідь “ви запрошені, маєте підписатись”. Ми відмовилися. Запрошення, це не коли насильно заводять - бо це вже затримання.

Тривало все загалом десь години чотири - по закону мало не більше трьох. Одну дівчину змусили дати відбитки пальців, списали IMEI телефону, просто граючи на її стресі. На декого відкрили фіктивні справи про володіння “забороненими речами”, яких на ділі не було.

До цього все було спокійно. Тепер нам дзвонили різні адвокати, цікавилась уповноважена з прав людини, деякі активісти й активістки їздили в Київ на зустріч з ними, ми писали заяви. І наразі все, на наші заяви досі немає відповіді. Фіктивні справи на активістів кілька разів розглядались в судах, врешті обвинувачення проти них не доведені.

Згодом був перегляд фільму в Медіатеці. Вже перед його початком біля закладу знову були ультраправі. Я йшла з кількома дівчатами, вони нас оточили, почали питати : “І де ваші хлопці?”, та тільки-но двоє з активістів вийшли з Медіатеки, так одразу ж хоробрі праві повтікали.

Мене часто питають, чи праві чіпають дівчат. Так, як мінімум - заллють з перцового балона. Суто на мене був скоєний напад двома ультраправими, внаслідок якого в мене була зламана нога. Також є і праві дівчата. Хоча, їх я прямо вже багато років не бачила, єдине що - помітила на антиакції 8 березня (детальніше про неї у першій частині проекту - А.М.).

У мене було багато ситуацій в житті, коли намагалися напасти праві. Але тільки двічі це було успішно для них.

Вони збиваються в купки, підходять зі спини, валять і б'ють ногами. Можуть бути з ножем, з пістолетом, з чим завгодно. На одній із акцій, теж під цирком, ще давно, на нас напали з криками двадцять людей. Це була зоозахисна акція, нас було менше в два рази, ми не очікували на напад, але змогли дати гідну відсіч.

На щастя, багато хто з ультраправих веде саморуйнівний спосіб життя - вживає в надлишку алкоголь, наркотичні речовини, але роблять вигляд таких собі борців моралі. Звісно, є і такі, що ходять до качалки і займаються бойовими видами спорту, ось такі "опоненти" вже більш небезпечні для нас.

Активістки та активісти Чорного Стягу й Екоплатформи займаються спортом майже щодня, один день - качалка, один - мікс файт, також є секції з тімфайту та ножового бою. Через завантаженість я не завжди можу ходити разом з усіма в зал, проте є ключі й можна прийти коли завгодно. У минулій залі, де ми займались, СБУ проте намагалась знайти зовсім інше, аніж тренажери – там провели грубий обшук під час репресій проти активістів Чорного Стягу.

Зараз видно, що ультраправі активізувались. В Полтаві намагались зірвати тренінг по роботі психологів з ЛГБТ. В Києві напади на марші 8 березня, у Львові так само. Але, загалом, ці історії не вплинули на наш активізм в негативному ключі. Ми будемо продовжувати робити акції, проводити пікети та марші і відстоювати права різних соціальних груп. З пригнобленими проти гнобителів завжди!

“Мы демонтировали выставку за десять минут”

Організатор виставки “Мистецтво жіночого оргазму”

Компания Durex провела большое исследование, которое показало, как чрезвычайно часто во время секса не учитываются интересы женщин. Мы решили раскрыть проблематику через выставку, показав картины художников Украины, посвященные женскому оргазму.

Сначала мы планировали шесть художников, небольшую выставку в маленькой галерее, но проект набирал обороты. Нина Мурашкина, Никита Кравцов или Мария Куликовская, которая делает скульптуры, на основе оттисков своего тела, обрадовались, узнав об этой выставке, и предложили свои работы. Даже художница Kinder Album, которая сохраняет полную анонимность, согласилась. Изначально мы хотели, чтобы экспонировались картины, сделанные специально для выставки. Но у художников был замечательный материал – скульптуры, рисунки, и мы решили не ограничивать их одним медиумом.

Локацию выбирали очень долго – работ было больше ста штук. Мы сталкивались с отказами в проведении выставки: “Такая тема, вы что?”. В конце-концов мы с радостью заключили

партнерство с “Торонто-Киев”, на Большой Васильковской.

Последние два дня перед выставкой был активный монтаж – самая сложная часть подготовки. Ведь одно дело – провести промо-кампанию, другое – монтировать экспозицию.

15 декабря 2017 года – это день, когда должно было произойти торжественное открытие. Оно планировалось на 20.00, а в 17.00 было принято решение отменить выставку. Для нас всех это стало большой неожиданностью, потому что проект готовили с сентября, столько времени потрачено. За два часа мы успели провести большую работу – перенаправили гостей, журналистов, написали обращение в фейсбук… Не было времени, чтоб развернуться, мы даже сначала не понимали, что происходит. Причина закрытия выставки – в этот же день в главный офис Durex в Лондоне позвонили с серьезными угрозами насчет выставки. Был явно не один звонок, (врядли компания из-за одного звонка приняла бы это решение). В Лондон очень просто дозвониться. Естественно, компания, чтобы не подвергать опасности сотрудников и посетителей, закрыла выставку. Это было некой мерой предосторожности, ведь посетители – самое важное. Люди говорят, что нужно было поставить охрану, но – камон… Мы демонтировали выставку за десять минут.

Тот, кто хотел отменить эту выставку, сделал это очень удачно. Он решил бить в самое сердце. Кому она могла помешать? Я подозреваю, тем, кто за “духовные скрепы”, кому не нравилась откровенность, “вы что, это же срамота”. Если наше общество еще не готово говорить о проблеме дискриминации и так далее, то что уже сказать о несчастном “Женском оргазме”.

Тексти ілюструють роботи художниці Яни Бачинської. Їх задокументовано за підтримки ГО «Insight» на виставці «Виховні акти». Проблематика цього проекту - невипадкова, адже в історію з закриттям цієї виставки я була залучена, як безпосередня учасниця подій – як і у випадку з нападом на Фестиваль Рівності в Чернівцях, який вже не просто підтримувався, а організовувався ГО “Insight”.

Інтерв’ю я зібрала в межах проекту «Резиденція солідарності» ГО «Феміністична майстерня». Резиденцію та мій проект реалізовано за підтримки і за рахунок гранту від Фонду Інституту «Відкрите суспільство» у співпраці з Правовою ініціативою Фондів «Відкритого суспільства».

Альона Мамай